

QP Code : 13095

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.: (1) Attempt all the questions
(2) Figures to the right indicate the marks allotted.

1. Answer in one or two sentences :

- What is 'Res Gestae'?
- What is a 'Secure Digital Signature'?
- What is a primary evidence?
- Explain 'Judicial Confession'
- How is a public document certified?
- What is re-examination? Which party can re-examine a witness?
- Who may testify as a witness in the Court of Law?
- How much of an information received from an accused be proved?
- Who is an accomplice?
- Explain the meaning of 'Plea of Alibi'

20

2. Write short notes on any four of the following :

- Dying Declaration
- Burden of proof
- Presumption of fact
- Admissions
- Conclusive Proof
- Hearsay Evidence

20

3. Solve any two of the following :

- Raghu is arrested for committing a murder. Immediately after his arrest, Raghu voluntarily confesses to the police officer in the police station. He discloses in his confession, the place where he has hidden the weapon with which he committed the offence.
 - Will Raghu's statement amount to confession?
 - When can a confession be taken to be relevant as per law? Explain.
- Birju threw acid on Asha's face who is a 12 year old school going girl. A case was made against him. During the trial, Asha was also summoned to be examined as a witness. However, during the trial, the defence lawyer raised an objection on her being examined as a witness.
 - Can Asha be examined as a witness in this case? Explain why?
 - What would have been the scenario if Asha was deaf and dumb? Explain.

12

- (c) Robert intentionally leads Peter to believe that one acre of a particular land belongs to him and thereby induces Peter to buy and pay for the land. The land at the time of sale did not belong to Robert but after three months of Sale, Robert becomes the owner of the said land. Now, he seeks to set aside the sale between himself and Peter.
- (i) Can the Sale be set aside between them? Why?
- (ii) Explain the Doctrine applicable to such kind of cases with the help of relevant provisions.

4. Answer the following in detail.(any four)

48

- (a) Explain the meaning of 'Evidence'. When can a secondary evidence be given in place of primary evidence?
- (b) 'Evidence may be given of facts - in - issue and relevant facts.' Explain which facts are relevant under the Indian Evidence Act, 1872?
- (c) Explain the law relating to the Relevancy of Judgements of Court of Justice.
- (d) What is documentary evidence? How are the contents of a document proved in a court of law?
- (e) What should be the order of examination of witnesses in a criminal trial? When can leading questions be asked to a witness?
- (f) Who is an 'Expert'? In which cases are the opinion of experts taken as relevant?

(मराठी रूपांतर)

(इ-तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(२) उजव्या बाजूकडील अंक गुण दर्शवितात.

१. दोन ओळीत उत्तर लिहा.

२०

- (अ) 'रेश गेस्टे' म्हणजे काय?
- (ब) सुरक्षित डिजिटल स्वाक्षरी म्हणजे काय?
- (क) अव्वल पुरावा म्हणजे काय?
- (ड) न्यायिक कबूलीजबाब स्पष्ट करा.
- (इ) सार्वजनिक दस्तावेज कसा प्रमाणित केला जातो.
- (फ) फेरतपासणी म्हणजे काय? कोणता पक्ष साक्षीदाराचा फेरतपासणी करू शकतो?
- (ग) साक्षीदार म्हणून न्यायालयात कोणाला साक्ष देता येईल?
- (ह) आरोपीकडून मिळालेल्या माहितीपैकी किती भाग शाबीत करता येईल?
- (ई) सहअपराधी म्हणजे काय?
- (ज) 'एलीबी चा बचाव' म्हणजे काय?

२. कोणत्याही चार वर टिपा लिहा :-

२०

- (अ) मृत्युकालीन अभिकथन
- (ब) शाबितीची जबाबदारी
- (क) तथ्यांचे गृहीत
- (ड) कबुली
- (इ) निर्णायक पुरावा
- (फ) ऐकीव पुरावा

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :-

१२

- (अ) रघुला खुनाच्या गुन्ह्यात अटक झाली आहे. अटकेनंतर ताबडतोब रघू स्वच्छने पोलीस स्टेशनमध्ये पोलीस अधिकाऱ्यासमोर कबूली जबाब देतो. त्याचे कबूली जबाबात गुन्ह्यात वापरलेली शस्त्रे कुठे लपून ठेवली, त्या जागेसंबंधी माहिती देतो.
 - (१) रघूची माहिती कबूली जबाब होईल काय?
 - (२) कबूली जबाब कायदानुसार कधी संबद्ध असतो? स्पष्ट करा.
- (ब) बिरजू ने अशा या १२ वर्षीय शाळेत जाणार मुलीच्या चेहऱ्यावर अॅसिड फेकले. त्याच्यावर खटला दाखल झाला. खटल्या दरम्यान आशाला साक्षीदार म्हणून बोलाविण्यात आले. बचाव पक्षाचा वकिलाने आशाला साक्षीदार म्हणून तपासण्यावर आक्षेप घेतला.
 - (१) आशाला या केसमध्ये साक्षीदार म्हणून तपासता येईल का? कारणे द्या.
 - (२) आशा बहरी आणि मूकी असल्यास, काय चित्र असेल? स्पष्ट करा.
- (क) रॉबर्ट, पीटरला जाणिवपूर्वक असा विश्वास देतो कि एक विशिष्ट एक एकर जमीन त्याचे मालकीची आहे आणि ती खरेदी करून त्यास पैसे देण्यास प्रवृत्त करतोस. त्या व्यवहाराचे वेळी ती जमीन रॉबर्टच्या मालकीची नव्हती. पण विक्री नंतर तीन महिन्यांनी रॉबर्ट तिचा मालक बनला. आता त्याला पीटर आणि त्याचे मधील विक्रीच्या व्यवहार रद्द करायचा आहे.
 - (१) त्यांच्यातील विक्रीचा व्यवहार रद्द होऊ शकतो का? कारणे द्या.
 - (२) अशा प्रकारच्या केसेसमध्ये लागू असणारे तत्व कायदेशीर तरतूदीच्या आधारे स्पष्ट करा.

४. सविस्तर उत्तरे द्या. (कोणतेही चार)

४८

- (अ) 'पुरावा' म्हणजे काय स्पष्ट करा. अव्वल पुराव्याच्या जागी दुय्यम पुरावा कधी देता येऊ शकतो?
- (ब) 'पुरावा' हा वाद तथ्य आणि संबद्ध तथ्याचा देता येऊ शकतो? भारतीय पुरावा कायदानुसार कोणते तथ्य हे संबद्ध तथ्य असतात?
- (क) न्यायालयाचे न्यायनिर्णय केव्हा संबद्ध असतात? याबद्दलचे कायदेशीर तरतूदी स्पष्ट करा.
- (ड) लेखी पुरावा म्हणजे काय? दस्तऐवजातील मजकूर न्यायालयात कसा प्रकारे सिद्ध केला जातो?
- (इ) फौजदारी खटल्यातमध्ये साक्षीदाराचे तपासणीचा क्रम कसा असतो? साक्षीदाराला उत्तरसूचक प्रश्न केव्हा विचारता येऊ शकता?
- (फ) 'विशेषज्ञ' कोण असतो? कोणत्या खटल्यामध्ये विशेषज्ञाचे मत संबद्ध असते.